

Opas lopputyön tekemiseen

Porin taidekoulu / nuoret
2023-2024

Lopputyö

Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka on oppilaan itsenäisesti suunnittelema ja toteuttama taiteellinen projekti. Lopputyö muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin dokumentoinnista ja kirjallisesta osuudesta, jossa oppilas arvioi omaa työtään. Lopputyö ilmentää tekijänsä taiteellisia vahvuuksia ja kuvailmaisua, sekä osoittaa omatoimisen työskentelyn valmiuksia. Lopputyössä oppilas tuo esiin kuvataiteellista ajatteluaan ja ilmaisuaan, sekä hahmottaa niitä suhteessa kuvataiteeseen tai muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Lopputyön tekeminen edellyttää oppilaalta tavoitteellista ja pitkäjänteistä työskentelyä.

Lopputyöhön kuuluu:

1. teos / teossarja
2. kirjallinen osuus eli portfolio
3. osallistuminen yhteisiin ohjaustilaisuuksiin
4. osallistuminen yhteiseen päättötyönäyttelyyn

Aikataulu ja laajuus

Lopputyö tehdään syventävien opintojen neljännen lukuvuoden aikana. Lopputyön laajuus on 100 tuntia, josta työpajassa työskentelyä opettajasi ohjauksessa on noin 60 tuntia. Työprosessi alkaa syyslukukauden alkupuolella ja lopputyön tulee olla kokonaisuudessaan valmis hiihtolomaan mennessä viikolla 7. Lopputyönäyttely pidetään keväällä 2024 huhti-toukokuun vaihteessa.

Esimerkilaskelma:

▪ syksy vkot 37-50 (13 krt x 3 t)	39 t
▪ kevät vkot 2-7 (7 krt x 3 t)	21 t
▪ portfolio	20 t
▪ työskentely omalla ajalla kotona / taidekoulussa	20 t

Myös itsenäinen työskentely kuuluu lopputyöprosessiin. Itsenäisen työskentelyn osuus lopputyössä pitää sisällään suunnittelua, portfolioon tekemistä sekä lopputyön tekemistä omalla ajalla kotona tai taidekoulussa. Lopputyöntekijöille pidetään yhteisiä välitapaamisia, joissa käydään läpi päättötyösuunnitelmia ja seurataan töiden etenemistä. Tapaamiset järjestetään erikseen sovittuina ajankohtina.

MITEN LOPPUTYÖ TEHDÄÄN?

Lopputyön aiheen ja omien tavoitteiden pohtiminen tulee aloittaa heti syyslukukauden alussa. Luonnostelee ja etsi taustatietoa aiheesta. Kun työsi alkaa hahmottua, on aika tehdä työsuunnitelma ja aikataulu lukuvuodelle. Lopputyösuunnitelma tehdään erilliselle lomakkeelle, joka palautetaan ohjaavalle opettajalle sovittuna päivämääränä. Varsinaisen lopputyön tekeminen aloitetaan heti, kun suunnitelma on hyväksytty. Tärkeää

lopputyön onnistumiselle on hyvin laadittu suunnitelma ja aiheen rajaus. Laadi itsellesi aikataulu ja noudata sitä! Suunnittele aikataulusi niin, että säännöllinen viikoittainen työskentely on mahdollista ja kykenet käyttämään siihen aikaa myös oppituntien ulkopuolelta. Esimerkiksi portfolio työskentelyä suositellaan tehtäväksi kotona. Lopputyön tulee vastata työskentelyyn varattua aikaa.

Lopputyö ei ole uusien tekniikoiden opettelua, vaan jo hallitsemiesi taitojen hyödyntämistä. Aiheeksi kannattaa valita tarpeeksi haastava, mielenkiintoinen ja hauska aihe, johon haluat perehtyä syvemmin. Sinun ei kuitenkaan tarvitse tyytyä toistamaan tuttuja kuva-aiheita, vaan on suositeltavaa yrittää löytää omaan kuvailmaisuun jotain uutta ja persoonallista. Opettajan kanssa käyty tavoitekeskustelu edistää omien tavoitteidesi jäsentämistä.

Lopputyö tehdään omassa työpajaryhmässä, jonka opettaja toimii lopputyösi ohjaajana. Lisäksi voit työskennellä itsenäisesti kotona tai koulun tiloissa, mistä voit sopia opettajan kanssa.

Materiaalit lopputyöhösi saat taidekoululta, mutta jos tarvitset erikoismateriaaleja tai välineitä, voit joutua hankkimaan tai kustantamaan osan tarvikkeista itse. Neuvottele oman ohjaajasi kanssa materiaalien hankkimisesta.

PORTFOLIO

Portfoliossasi kuvaat työprosessiasi sekä arvioit omaa työskentelyäsi. Portfoliossasi voi olla tekstin lisäksi kuvamateriaalia työprosessin eri vaiheista ja itse teoksen valmistumisesta, otteita päiväkirjamuistiinpanoistasi, työsuunnitelmastasi sekä luonnos- ja havaintomateriaalia. Kerää materiaalia portfoliotasi varten heti työskentelyn alkumetreiltä saakka: talleta kaikki valokuvat, luonnokset, muistiinpanot ja materiaalikokeilut – sellaisetkin, jotka tuntuvat vähäpätöisiltä. Voit kuvata päättötyötäsi vaikka omalla puhelimesi ja tallettaa säännöllisesti kuvat omalle tai koulun tietokoneelle.

Portfolio on osa päättötyötäsi, joten sen ulkonäkö saa olla persoonallinen, mutta sen tulee olla helposti luettava ja tarpeeksi kestävä, sillä sitä lukevat myös näyttelyvieraat. Portfolio voi olla myös digitaalisessa muodossa.

Muista kuitenkin, että arviointi kohdistuu portfolion sisältöön, johon kannattaa käyttää enemmän aikaa kuin portfolion ulkoasuun. Sisällytä portfolioosi tarvittaessa sisällysluettelo, valokuvaajien nimet ja lähdemateriaaliluettelo.

Portfolion kannessa tulee lukea:

Lopputyön nimi (esim. <i>Pilvilinnat</i>) tekniikka (esim. akryylimaalauus, sekatekniikka, digitaalinen piirros) oma nimi
Porin taidekoulu Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän lopputyö ohjaava opettaja: Kaisa Kuvataideopettaja 2023-2024

Seuraavassa on kysymyksiä, jotka voivat auttaa sinua laatimaan portfolion sisältöä ja tekemään **itsearviointia**:

- Mitkä ovat työn lähtökohdat? Miten sait idean ja virikkeitä työhösi?
- Miksi teit juuri tämän teoksen / teoskokonaisuuden?
- Mitä haluat kertoa tai viestiä katsojalle?
- Mikä on päättötyösi kantava ajatus?
- Mitä lähdeaineistoa käytit työsi lähtökohtana? (kirjallisuutta, kuvamateriaalia, musiikkia, jne.)
- Miksi valitsit juuri tämän toteuttamistavan?
- Mitä teit toisin kuin suunnittelit ja miksi?
- Millaiseksi koit työskentelyprosessin ja miksi?
- Tuliko työn aikana vastaan ongelmia? Liittyivätkö ne työn sisältöön, tekniikkaan vai ajankäyttöön? Miten ratkaisit ne?
- Mikä oli helpointa ja vaikeinta työskentelyprosessissa? Miksi?
- Mikä oli parasta koko prosessissa?
- Tekisitkö jotain toisin, jos aloittaisit uuden lopputyön?
- Miten valmis teos mielestäsi vastaa sille asettamiasi tavoitteita?
- Mitä olet työskentelyn aikana oppinut kuvan tekemisestä / itsestäsi / ympäristöstäsi / lopputyöstä?
- Mitä muuta haluaisit kertoa lopputyöstäsi ja sen tekemisestä?

LOPPUTYÖNÄYTTELY JA ESITTELYTILAISUUS

Lopputyönäyttely järjestetään pääsääntöisesti huhti-toukokuussa. Näyttelyn suunnittelevat ja toteuttavat lopputöiden tekijät yhdessä ohjaajiensa kanssa. Lopputyönäyttelyn yhteydessä erikseen järjestettävässä esittelytilaisuudessa kerrot lyhyesti (n.10 min) lopputyösi vaiheista. Paikalla ovat ohjaavat opettajat sekä kaikki lopputyön tekijät. Tilaisuudessa keskustellaan avoimesti ja esitetään lopputöitä koskevia kysymyksiä.

LOPPUTYÖN ARVIOINTI JA TODISTUKSET

Lopputyönä arvioidaan teos / teokset ja sekä työprosessia esittelevä portfolio. Lopputyöstä annetaan sanallinen arviointi, jonka laatii ohjaava opettaja. Lopputyö arvioidaan osana syventävien opintojen päättöarviointia ja oppilas saa arviointinsa päättötodistuksen yhteydessä. Arvioinnin tarkoituksena on kannustaa oppilasta kehittymään harrastuksessaan.

LOPPUTYÖN ARVIOINTIKRITEERIT

Lopputyössä arvioidaan omina osa-alueinaan sekä taiteellinen työ, että työskentelyprosessin kuvaus. Arviointi perustuu sekä oppilaan omiin, että paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Seuraavat lopputyön arviointikriteerit vastaavat oppilaan hyvää osaamista.

<p>Lopputyön osa 1: Taiteellinen työ</p> <p>Tavoite: Taiteellinen työ välittää oppilaan lopputyölleen asettamia ilmaisullisia ja sisällöllisiä tavoitteita.</p>	<p>Lopputyön osa 2: Työskentelyprosessin kuvaus</p> <p>Tavoite: Oppilas hallitsee prosessin kuvauksen ja hahmottaa sekä sanallistaa tavoitteitaan. Työskentelyprosessin kuvaus voi olla portfolio, video tai muu dokumentaatio. Lopputyön tekijä esittelee työtään myös suullisesti.</p>
<p>Arviointikriteerit:</p> <p>Oppilaan taiteellinen työ välittää kokonaisuuden hallintaa. Taiteellisesta työstä välittyy oppilaan valitsema aihe ja teema. Teoskokonaisuus osoittaa valittujen työtapojen ja materiaalien hallintaa. Oppilaan käyttämät materiaalit ja tekniikat palvelevat oppilaan kuvallista ilmaisua. Taiteellinen työ välittää oppilaan kuvallista ajattelua: esimerkiksi arvoja, tulkintoja, kannanottoja ja taidekäsitystä.</p>	<p>Arviointikriteerit:</p> <p>Työskentelyprosessin kuvauksesta välittyy oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Kuvauksesta ilmenevät työskentelyprosessin olennaiset vaiheet. Kuvauksessa esitellään työskentelyprosessin eri vaiheissa tehtyjä valintoja ja ratkaisuja. Oppilas tarkastelee kuvauksessa tavoitteitaan suhteessa lopputulokseen. Oppilas pohtii työskentelyprosessin kuvauksessa vaikutteitaan. Oppilas esittelee kuvataiteen merkitystä itselleen tekijänä. Oppilas pohtii kuvataiteen merkitystä itselleen kokijana. Työskentelyprosessin kuvaus välittää työskentelyyn vaikuttaneita arvoja (esteettisiä, eettisiä, ekologisia) ja kriittistä ajattelua. Oppilas arvioi oppimistaan ja onnistumistaan suhteessa asettamiinsa tavoitteisiin.</p>
<p>Taiteellista työtä ja työskentelyprosessin kuvausta koskevat yhteiset kriteerit</p> <p>Oppilas osoittaa kuvataiteellista / visuaalisten kulttuurien tuntemustaan. Oppilas avaa taidekäsitystään teoksensa / työskentelyprosessin kuvauksen välityksellä. Oppilas pohtii teostaan suhteessa taidemaailmaan ja visuaaliseen kulttuuriin (joko teoksessaan tai työskentelyprosessin kuvauksessa). Oppilas hyödyntää rakentavaa vuorovaikutusta: ohjaavalta opettajalta ja muilta oppilailta saamaansa palautetta. Oppilas on sitoutunut työskentelyprosessiin ja kantanut vastuuta tekemistään ratkaisuista. Oppilaalla on valmiuksia itsenäiseen työskentelyyn.</p>	